

Előfizetési árak:

Egész évre	5 frt — kr
Fél évre	2. 50
Negyed évre	1. 25
Néptanítóknak egész évre	3. —

Hirdetési díjak

a legutjánossabban számítottak.
Bélyeg minden beiktatásért 30 kr.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden szerdán és szombatn.

Szerkesztői Iroda.
hova a lap szellemi részét illető küldemények intézendők:
ÁLLAMI TANITÓKÉPZÉSEBEN.
Levelek csak bérmentesen fogadtatnak el. Kéziratok nem adatkant vissza.

Kiadóhivatal:
Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — Nánay Lajos könyvnyomdája — küldendők be (Bódog-ter, Scheibner-féle ház.)

Egyes szám ára 6 kr.

Mi volna hát a teendő?

A baja-szabadkai szárnyvonal kiépítése, mint utóbbi cikkünkben említettük, a vállalkozási kedv, áldozatkészség, meleg érdeklődés, érdekeink kellő figyelemben vétele s a szalmatűz fellobbanásával ellenkező szívós kitartástól függ.

Mennyire alapos czen állításunk, annak igazolására mindenek előtt a „*Vasuti és közlekedési közlöny*” szeptemberi füzetéből a következők analog tényálladékok közüljük, mely szóról szóra így hangzik:

„Szolnok-Doboka megye főispánja, báró Bánffy Dezso által a m. kir. államasutak apahidai állomásától kiágazólag Szamosújvár érintésével tervezett, ugynevezett: „szamosújvári vasut” engedélyezési feltételeinek megállapítása iránt m. hó 27-én tartattak meg a *közmunka és közlekedési m. kir. miniszteriumban a tárgyalások*, melyek folyamán az építési és üzleti feltételek, valamint a tőke szerzés módzatai is megállapítva s illetőleg megbeszélve lettek.”

„Az építési és üzleti feltételek egészen azonosak a többi másodrendi, különösen az arad-körösújvári és mezőtor-szarvasi vasutra nézve kikötött feltételekkel. A vasut alapitőkéje valóságos értéken 800,000 forint lett megállapítva, mely tőke után 1,000,000 forint névértékű elsőbbségi és törzsrészvények lesznek kibocsátandók, és pedig a tőke felérése erejéig elsőbbségi, másik fele erejéig törzsrészvények.”

„Mindkét nembeli részvények egyenlően 50% osztalék élvezetére lesznek feljogosítva, s az osztalék élvezetére az

elsőbbségi részvények előjoggal bírnak a törzsrészvények felett.”

„A vasut 37 évi adómentességen kívül azon kedvezményben részesítették a kormány részéről, hogy névszerint értékben átveendő törzsrészvényekért 300,000 frt értékű (A 71. számban nyomdahiaból volt 200,000 említve.) sineket fog a vasutnak adni. Miután a törzsrészvénytőke mintegy 200,000 frt erejéig az érdekeltek által már biztosítva van, az állami hozzájárulással együtt a törzsrészvények már teljesen értékesítteteknek tekinthetők, s így még csak az elsőbbségi részvénytőke lesz elhelyezendő. Igen alapos kilátások vannak tehát arra, hogy e tisztán helyi érdek vasut végre is ki fog épülni.”

Ha mindezekhez hozzáadjuk, hogy a megcsökentett pénzkéréslet miatt a budapesti legnevezetesebb és legoldadabb pénzüntetőknek tették ajánlatokat az elsőbbségi kötvények elhelyezésére: akkor, úgy hisszük, a leglétkedőbbet is meggyőztük arról, még pedig a legilletékesebb szakközögek: szvaiból, hogy a jelenlegi pénz- és építkezési viszonyok közt 200,000 forint áldozatkészséggel 1,000,000 frt névértékkel bíró szárnyvonalat lehet építeni.

Mi természetesen ennél fogva, mint az, hogy a baja-szabadkai szárnyvonal kiépítése mindeddig a részvények kibocsátásán múlik, s hogy mihielyest a részvények aláírása megnyitattik, biztosítva van a baja-szabadkai szárnyvonal, s ezzel Baja város érdekei, hábar nem is teljesen, de még az esetben is meg vannak óva, ha a budapest-zimonyi vasut esetleg Szabadka vagy Bajmók határán vüetnék is keresztüli.

TÁRCSA.

És megbosszulá!

Francis boszuló.

Fordította: J a b l o n k a y G é z a .

(Folytatás.)

III.

Girard e szavakra kezével érinté homlokát, mintha egy utolsó kísérletet tenne, hogy türelmetlenségét fekézze.

— És mit tud ön? — kérde Girard. — Nincsenek nekem is hasonló okaim? — tevő hozzá.

E pillanatban Achille odasiett. Girard és Jacques még néhány perczig egymást mérték tekintetükkel, aztán jobbra és balra szét mentek.

A folindulásnak még eddig nem tapasztalt fokával érkezett Jacques lakására. A mit rossz sejtíme mint lehetőségét képzelt, — most való lett. Girardnak hasonlatossága álmokpévé nem volt többé képezelének rémszüleménye. — Az egykori agyrem nem volt pusztá látás, az ember volt, kit ő követel Gerbaud meggyilkoltatása előtt látott. Ő volt-e azonban a gyilkos? Lambert hívé! — Az emberek arc kifejezését tanulmányozta s a tudományra alapítva, az arcok kifejezéséről — az eseményeket fejtegette.

Mit volt kezdése?

Először az gondolt, hogy Girard urat a törvényszék elé állítja; de e tervnek kivételéről azonnal lemondott. Van-e bizonyossága? Mely hatóság fogatna el vaikat csupán egy agyrem elbeszélésére, kivalt egy gazdag, tisztelt és nyilvános szolgálatban álló férfit. A büntény különben nem is Franciaországban történt, hanem Kaliforniában, a világ végén; egy oly országban, melyben vad kulandorok laknak; hol a törvényes állapot ismeretlen, s minden villongást a fegyverek intéznek el. S ha bírói tárgyalások foganatha vétettek is, nem húzódnának-e évekig? A vádlott

semmi esetre sem szökne meg, és mindenesetre, mint egy bolond áldozata állana a törvényszék előtt, s az egész Páris nevének Girard ellenét, mint bolondot.

Nem marad más hátra, mint Girardot kihívni, s ha az isten igazsága, — párbajban megölni.

De hátha a végzetnek magasabb tervében fektüit, hogy Lambert essék el?

Hídor borzadály futotta át Jacques-ot e gondolatnál. Mennyek előstáján meghalni? Nem lett volna-e ez a sors legkeserübb gunya? És ha ő győzne; nem ölte-e meg íspjának jöltvejét? Nem kuczajította-e egész szerencséjét?

Tehát sem vádolás, sem kihívás? Mi más? De hát nem engedhet-e ő Girardot elmenni és békében élni? E e gondolatra Gerbaud szomorú alakja fenyegető jelent meg. Ő látta a vérea tetemet és hallá a bosszulus hangját. — Mog is kell bosszulnia. Magának azt a szemrehányást tevő, hogy későn jelent meg a történet helyén, s barátja azért lett a halál áldozata. És most a gyilkost büntetlenül hagyja, midőn kezei közt van? Ez azt jelen-tet, — hogy bünrészes a meggyilkoltatásban!

Lambert az egész éjt kétely, gondolkodás és belső fölhabor-gásban tölté. Későn aludt el, és csak akkor kelt föl, midőn Achille állott előtte, ki őt a mult estei jelenet fölötti aggodalom miatt keresé föl. A határozat, hogy Girarddal megvív, Lambert lelkében megfogamzott.

Hatalatlanul tett Achille neki ellenvetéseket; mindig arra tért vissza:

— Ő Gerbaud gyilkosa!

Achille gondolkozott. Sajátságos tervvel volt elfoglalva.

— Jól van! — mondá Achille, — ugyan gyermekek vagy, hogy előfölt vitatkozunk, verekedjél meg vele, ha épen akarod. Neked igazad van; minden jól fog menni. En a te megbízásodból Girardhoz megyek.

Achille arra számított, hogy a baráti viszony folytán, mely Girard urat a családhoz kapcsolja, oly választ nyerend, milyet ő

Mert minő kilátás volna a törzsrészvények elhelyezésére?!

Az előleges hangulat és az irányadó körök nyilatkozatai folytán 5—600,000 frt elhelyezésre maguk az érdekeltek által aláírtak. *Baja város* adna pl. pénz, anyag, terület s kézimunkában 60,000 frtot s építene 20,000 frton vendéglő és szállodával összkötött s a városnak jövedelmező indóházat. Pénzintézetinél s lakosságánál 25—30,000 frtnyi részvény szintén elkelve, sőt talán többre is lehet számítani. *Szabadka*, jóval gazdagabb lévén, adna amúgy legalább 80—100,000 frtot, lakossága s pénzüzeteti 30—40,000 frtot. *Bácsmegegy* megszavazott 50,000 frtot, lakossága s pénzüzeteti talán elhelyezhető volna még 8—10,000 frtnyi részvény. Az érdekeltek közégek, pl. *Vaskút*, *Borsod*, *Madaras*, *Almás* pénzben 6—6000 frtot, területben 2—2000 frtot, kézi és igei munkában 5—5000 forintot, építkezési anyagban 5—5000 forintot, összesen 18—18,000 vagyis 4-szer 18,000—72,000 frtot legalább is adnának. Az érdekeltektől nagybirtokok meleg érdeklődéséről úgy vagyunk értesülve, hogy maga *Latinovics János* úr 100,000 frtot, s maga *Latinovics Albin* úr 100,000 frtot hajlandó volna aláírni. Mennyiben alapos ezen általán elterjedt hír, legyenek azért felelősek, kikről származik, nehogy mégis a nagybirtokosok aláírását a talán valódi tényálláshoz felül láthassunk számítani, az összes nagybirtokosoknak, tehát a *Latinovicsok*, *Rudicsok*, *Siskovicsok*, *Szemzők* stb. hozzájárulását tesszük pénzben, területben, munkában és anyagban mindössze, 4-szer 25000=100,000 frt, a mi mindenestre alul marad a valóságon. Végre a *gőzhajtóársaság* és más szintén érdekeltektől forrásként csak 20—25000 frt pórtól számíthatunk.

Azt hisszük, az egyesek hozzájárulásában a legcsekélyebb számokat fejeztük ki, s amennyiben talán az egyiknél valamit hiányzanék, azt a másik bizonyosan kiegészítené, vagy kiegészítené mindenesetre azon körülmény, hogy esetleg a talpák is, legalább fele részben törzsrészvények által lennének fizetve.

Ha pedig mindez, tehát 490—540,000 frt biztosítva van, akkor biztosítva van ezáltal a baja-szabadkai szárnyonál is, mely *életkérdés Bajtára néve, ha meg nem kapná a pest-zimónyi vaspályát*, s mely még akkor is nagy fontossággal bír városunk kereskedelmére, felvirágzására, a tör-

zést. Ő Girardnak a Lambert névjegyet átakará adni; de oly kifejezésre között, melyekben sértés nem rejlik. Azután barátjának fölindulását akaró említés, s Girard azt arra bírni, hogy azért, mit barátja világos tulzosságában megsértésnek tart, bocsánatot kérjen.

És csakugyan, sikerült is neki keresztül vinni azt, amit kívánt.

Egy óra mulva ismét Jacquesnál volt. — A mit előre láttam, megtörtént! — mondá Achille. — Girard úr megutóközött látogatásomon, sajnálja a tegnapi történetet, és a párbajt mellőzni óhajtja, mert arra sincsen elegendő ok. Jacques toppantott lábaival.

—Hah! — kiáltá Achille, ez már sok! ez már többé nem a sértett becsület érzete, hanem makacság. Ha ű a kihívást el nem fogadja: minden kívánalomnak, mely katonai becsületad megmentését illeti, elég van téve. Ne kinözd magad hasztalann! Ő holnap elutazik, és az életben nem látod őt többé. — És ha Gerbandot csakugyan ő gyilkolta meg? — Nem tudt határozottan. Neked nincsen bizonyítékok, és nem is lesz soha!

Achille eltávozott. Nehány óra mulva Jacques ment hozzá: — Bocsásd meg barátom, hogy neked anyai kellemetlen órát szerettem. Vannak percek, melyekben a mult eseményei leltemek oly nehezeze vannak; de nem akarok többé rájuk gondolni. — Igen! Boldog akarok lenni, és nem háldáttal — az ég, — családod, — te — és leginkább nővéred — iránt. — No már ez jól van így! — mondá Achille. — Maradj e határozatnál. Hermance vár reád.

IV.

Mig Jacques belső felháborgásában tölté kinos perceit, kiűn az élet rendes útján haladt. — Holnapután kellett vala menyegzőjét ünnepelnie. — Minden készen volt.

Hermance kívánalma szerint az ünnepélynek a közfelfű

vénysékek és bankfiók meggyerésére, s a dunántúli borpiacz idetelerésére, ha a budapest-zimónyi vasutat megnyertük.

Mi volna tehát a sürgős teendő?

Az, hogy „a vasúti bizottság”, melynek működéséről jó idő óta alig tudunk valamit, készítése elő minél hamarabb a részvények kibocsátásait, s így a sok előterkeztelt és az összegyűjtött adatok után lépjen már a cselekvésnek, a tevékenységnek terébe.

A hosszú halogatás, a dolog lényegének elodázása, csak lankasztólag hat az érdekeltek kedélyére; mig ellenkezőleg a valódi cselekvés, mely a részvények kibocsátásánál veszi csak kezdetét, napról-napra jobban fogná fokozni az érdekeltséget, mely közérdekeltség azután megteremtén a baja-szabadkai szárnyonvonalat.

Legyen azért „a vasúti bizottság” tagjainak jelszava: „ki a részvényekkel”, s ha a vasúti bizottság ezt még ez évben valósítja; akkor a többi magától jön s már a tavaszszal engedélyt lehet kérni a szárnyonvonal kiépítésére.

Kelentéri.

Az állami ipartanoda programja.

Az újonnan alapított állami közép ipartanoda igazgatóságától a következő sorokat veszük ki:

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium f. évi november hó 2-ik napján *Budapest* 28. sz. a. egy közép ipartanodát nyit meg, a melyben a nagy ipar számára előmunkások és művezetők képezhetnek.

Ez ipartanodának három szakosztálya leend, az *építészeti*, *gépészeti* és *gyáripari*, következő gyakorlati szakfagyakkal:

Építészeti szakosztály: a polgári építéssel, az építési anyagok, az épületek fő- és mellékterészi s az összbizonyos kimerítő tárgyalásával; a telektermés, a műépítéssel alakitva, a mintázás; a fűtés és szellőztetés; az építéssel körében használt készülékek és gépek.

Gépészeti szakosztály: a gőz és vízi motorok s a különböző iparágaknál használt összes berendezési műtárgyak s munkagépek, a kis ipar céljára szolgáló motorok s készülékek gyártása; a mezőgazdasági gépészet; a vasúti gépészet.

Gyáripari szakosztály.

a) *A szervenlen vagytan körébe tartozó iparágak*: a mész, gypsz és cemenetgetés; a szintelintő halvány vegyek s a szervenlen festőanyagok gyártása és alkalmazása; a sződa és kénusav, a salétrom s a salétromtartalmu anyagok, a gyujtószerek gyártása; a közönséges s tűzálló téglá, az agyagárúk, a majolika gyártása és festése; a fűhér és szines zománc gyártása; az üvegyártás, a papirgyártás; az ipar céljára szolgáló különféle pornekek gyártása; a víz vegytana, a gázokat tartalmazó viznekek gyártása.

Villeroz várognak kellett vala végbenemni. — Ez Mauxuál fekszik, hol atyjának birtoka és csinos erdei lakása volt. Ez erdei lakban tölté Hermance gyermekkorát, ott nőtt föl, s azért hívé, hogy szerelmi boldogsága sokkal nagyobb leend, ha Jacqueskal első napjait ezen csöndes magányban, — a szabad ég alatt, mely ró szokszor oly szeliden mosolygott s a kedvelt erdőben és a mezei virágok között tölté. Apa és anya szivesen belegyeztek e kívánatba. Már tegnap délután mentek ki a szülék és Hermance Villerozba. Nem hittek mást, mint hogy jövedőbeili vejük feligazgató volt, — mely szokszoroságsádból észrevehető volt, — a közeli esküvőben találja magyarázatát. Jacques délután 4 óra körül Mauxba érkezett és a rövid utat Villerozba gyalog akará megtenni.

A séta a pompás májusi napon, — tiszta kék ég alatt, s a csodálatos természeti szépség látása reá jótéveleg hatottak, s ű a boldogság élvezetében haladt tovább, magát a jövő édes reményében ringatva.

Szíves örömmel teit meg, boldog volt. Ugy tetszett, — mintha egy nehéz álomból ébredett volna fel. Kettőzöttet gyorsasággal haladt boldogsága czdjia felé. Már a távolból észreavé az erdei lakot. — Ott sétált Hermance — fehér ruhában, — egy hosszú faszor között. — Igen! Jacques fölismerte őt. Szalmakalapjának pánlikái a levegőben lebegettek; szembekjével elléte, intett. Nehány perc múlva Jacques ott állott Hermance előtt, kezét sorízta és csókola. A fasor másik végén Herbin ur és neje sétáltak. Oh, ha azok őt most nem zavarnák! Hermance intett nekik és jegyesét mosolyogva voná félre.

— Ugyebár, most meg van elégedve? — Beszélgettek, nevatgáltak és a jövőről tervezgetének.

Mindketten dicsekedtek, hogy szerettek már egymást, mielőtt megismerkedtek volna; végre Hermance egy kis szemrehányást is tón, s szomorúsággal, melyben jegyesét Girard minál látta.

— Onnek nem kell többé szomorkodnia, — Girard ur el-

megy. (Folyt. kov)

6) *A szerves vegytan körbe tartozó iparágak:* A keményítő gyártása a gabonamélekk, rizs és burgonyából; a tepszerek gyártása; a sór, szesz, cukor és ecet gyártása különféle anyagokból; a lőmózból nemi, a látszerek, a viasz tisztítása, a szappan kü-lönböző nemei, az illatszerek, a stárin- és fagygyertya gyártása; a gummi-félek és kátsuk, az eny, lac, finiss és a cyan-vegyek gyártása; a tentanem, szerves festő anyagok gyártása és alkalmazása; a bányatárs, a világitó gázyártás.

c) E szakosztály többi önálló szakértára lesz még a *fém-vas szövet és a faipar.*

A tanfolyam három évre terjed, az elsőben csak elméleti közbé tananyagok adatainak elő, a gyakorlati szakértárok előadásai a felsorolt három szakosztály alakításával a második évben kezdődik és így két évig tart.

Az intézetben rendszer tanulóik felvételtnek:

a) azok, kik az iparos tanulók számára szervezett iskola három év tanfolyamát bevégezték s legalább is jó osztályzatú bizonyítványuk van;

b) a polgári iskola vagy a közép-tanoda négy aló osztályát jó sikerrel végzett tanulók;

c) ipari segédek és mind azok, a kik az a) vagy b) pontban kivánt készségüket vizsgálat után bizonyították.

A tanítás díjmentes.

A beíratások az intézet igazgatójánál november hó 2-ik napjától 15-ig tartanak.

H I R E K.

— „Nemzeti színesztet.” A városunkba e héten érkezé színtársulat Nagy Mihály igazgató alatt már szombaton, az az november 1-jén kezd meg előadását. Szellemi és anyagi sikert kívánunk a nemzeti önérték őrszót és feltartó önzetlen munkásoknak!

— Folyó hó 37-én vezette oltárhoz Szarka Ferencz mérnök ur Mikóveses Alajos, szent-istváni jegező bájos leányát — Annát. Áldás és boldogság frigyukre!

— Zombornban f. hó. 17-én havazott. Ugyanott a nagy hirre méltán emelkedett két nati művész Huber Jenő és A g g h a z y Károly f. hó 29-én hangversenyt rendeznek. Kívánjuk hogy Allah őrszót Ozmanni barikant főleit, hogy a ritka koncertről olvasónkát híven értesítse.

— Szabadka szab. kir. város közgyűlése névszerintű szavazással a bor- és hufogyasztási adót 70,000 forint egy évre haszonbérbe vette. Erre vonatkozólag azonban a „Szabadkai Ellenőr” oct. 26-iki számában a következőket olvassuk. „A bor és hufogyasztási adó. A nagymélt. m. k. pénzügyminiszterium rendelete folytán — mint biztos kulforrásból halljuk — a szegedi p. ú. igazgatóság értesíté Mukits János polgármester urat, hogy Frankl Mór és érdektársai páci lakosok ajánlatot nyújtottak be Szabadka város bor és hufogyasztási adójának szedi jogáért; 1880-ik évre feltétlenül 1881 és 1882 évekre pedig feltétlenül évenként nyolcvanezer forintnyi mért ajánlanak. Egyúttal az iránt is felhívja a város közönségét, miszerint 8 nap alatt nyilatkozzék valjon hajlandó-e a fentebbi engedély mellett a bor és hufogyasztási adót megváltás után elvállalni vagy nem, utóbbi esetben az árverés köz kiírtni. — Ez az eljárás még egy tisztességes privát embernél sem járja, annál kevésbé a pénzügyminiszter urnál! hisz ez formális szerződésesség. Vagy az államnak mindent szabad? Nem hiszünk, hogy a „Sz. E.” tudósítja helyesen lenne informálva.

— **Előleges színi jelentés.** Minthogy ezan térsi szerencsés voltam Boja városra igen tisztelt Tekintetes Hatóságától az ezen városbani működtetésre vonatkozólag az engedélyt kibérhetni, ugy a „Bárányi vendég” t. bérletjéről a színtermet kibérhetni; egész tisztelettel vagyó bátor értesíteni a mélyen tisztelt n. é. közönséget, miszerint jól szervezett, s a vidéki színesztet kiválóbb egyéneiből összeállított, úgy több nagy városok tisztelt közönségének szeretetével s rokonszenvével dícselkedő 30 tagból álló dráma, vigatók, népszíni és operette színtársulatommal, névszerint: Férfaik: Nagy Mihály, igazgató. Hidassy Elek, rendező. Űrmenyi Lajos. Szabó Dani. Szabó Károly. Jakabfi Gábor. Újvárosi Sándor. Jóni János. Szirmai Ernő. Lukácsi Aladár. Desei Imre. Kompati Kálmán. Szász Károly, ügyelő. Virányi Andor. Gaálffy Gyula. Nők: Nagy Mihályné, Láng Irma. Niki Lina. Nagy Pol. Jakabfi. Krescsányi Flóra. Heredus Lajosné. Szikora Anna. Lóvei Ika. Czako Julia. Haviné. Kompatiné. Kisfaludi Ilma. Gyermekek szerepek: Kompati Pista. Beli Rózsa, — u nemes város kebelebe érkezve — színelőadásaim sorozatát folyó 1879. év november hó 1-én megfogom kezdeni.

Egyúttal van szerencsém, kijelenteni, miszerint minden törekvésem aho leend iránytva, hogy a n. é. közönség igényeinek teljesen megfelelő, őrszevágó, kereked előadásokat rendezve, itteni működésem ideje alatt kiérdemelhessem azon hazafias pártfogást, a melyben az előttem itten működtött színtársulatok is már szerencsések voltak részesülhetni.

Alkalmilag kinyilatkoztatni vagyó bátor azt is, miszerint

nem elvem igényi oly dolgokat, melyek egy vidéki színtársulat egy anyaki, mint szellemi erélet illetőleg képességét felmúlják, hanem egyszerűen kijelenteni kívánom, miszerint mélyzve a csupán érzék-csiklandó, sikamos és kétes értelmű darabok előadását, mint igazgató magasb pontot tűzve ki teladatul, a mennyire csak lehet s anyagi viszonyaim megengedjék, többnyire a mélyebb művelő-áddával foglalkozom, melyek a színművészethez köztö művek elő-öszmének teljesen megfelelnek.

Ezekből kifolyólag, s mert legforróbb vágyam minden egyes város lelkes közönségének — bármily kis mérvben, de mégis — bizalmát és szeretetét ademelni ki, legelőbb törekvésem leend, ugy a darabok megválasztása, mint azok kereked és őrszevágó előadása által kereké pártfogásukat érdemelhetni meg.

Hogy pedig nagyérdemű kiadásaim némilig enyhítve, s nagy utunk költségei is részben könnyítve lehessenek, tisztelettel kívánom értesíteni a n. é. közönséget miszerint rendezkivüli ocsó hely-árák mellett 10 színelőadásra és pedig körszékre 10, számozott helyre 8 ftjával ezennel egy előleges bérletet nyitok, melynek pártfogásával kapcsolatos előmozdítására a mélyen tisztelt n. é. közönséget felhívni ezennel szerencsém van.

Bérletre előjegyzéseket tenni ugy előfizetni lehet a „Bárány” fogadóban 5. sz. alatt.

Kelt Baján, 1879. októberhó 25.

tisztelőjük
Nagy Mihály,
színiigazgató.

— **Újvidéken az 1. négyelet a serajevói tuzkáróságokt javára gyűjtést rendezet,** melynek eredménye 55 ft 10 kr. volt.

— **Végszóra jött.** Fahl Rudolf német tudós régóta nagy gondal tanulmányozta a földregések természetét, s a nyáron Feruban, a földregések hazájában járt, hol észleletei alapján a földregések egészen új elméletét állítá föl. Pontos föllejegzései 18 június 8-án előadásra akart tartani Limában, Peru fővárosban, s a közönség tömegesen jelent meg az őt oly közelről érdekelt fölleolvasás meghallgatására. A tudós fölleolvasó épen ama pontozó ért, mely a földregések új elméletét adja elő, midőn a földregés beköszönt in praxi s a tárgyak inogni, a házak repedezni kezdtek. A halgatóság rémületen látott szét, a tudós maga is az utczára menekült, hol volt alkalm tapasztalásait gazdagítani, mert a juniusi földregés a leghevesebbek egyike volt.

— **A viláig adóssága.** A „Pal Mall Gazette” szorgalmatosan összeszámította minden állam adósságát, körülbelül 50,000 millió forintra teszi az egész összeget. Legnagyobb része van ebben elő-ször Francia-, másodsor Angolországának, s az egyesült államoknak. Kanada a legutolsó, Egyiptom fizeti a legnagyobbat kamatot: 10 százalékos, Holland pedig a legkisebbet 2 1/2 %-ot. Angliának kinalják legolcsóabban 3 1/4 %-on a pénzt, míg Mexikónak 18 at kell fizetni.

— **Beküldetett:** Kövesdy és Wunsch budapesti könyvkiadó régebben, még mult augusztus hó 23-án kelt szerződés alapján, kezdték meg Kossuth Lajos életrajzának kiadását, mely körülményre figyelemzetni kéri az olvasó közönséget, nehogy azon ellenök támasztott gyuanak hely adassék, mintha raktönözve az Athenium ide vonatkozó nagy vállalatát, mely küllömben teljesen el-ütő tartalom, élelmességéből megelőzni akarának.

— **Idegrázó jelenet.** Togandában, Pensylvániában közle-
lebb egy állatselidítő társaság tartott előadásokat. Az állatok etetése a legérdekesebb látványok közé szokott tartozni, és mindig nagy közönség nézi végig. Természetesen, a vadállatokat az etetés tartamára elkülönítik egymástól. A legutóbbi etetésnél a tigris már elkelté ebédjét, míg szomszédja, a himoroszlán előtt jókora darab hus fektit, mit az állatselidítő nem vett észre, s a tigris hozzá erszét. Ez egyenesen a husnak rohan; az orszlán azonban nem hagyva tulajdonát, ráette hatalmas karmait a husra és védelmi állásba helyezte magát. Donald, az állatselidítő azáltal vélte a komoly kimenetellel fenyegető kérdést megoldhatni, ha a hus elveszi, hogy egyike se legyen. — Vasvillát fogott tehát s a huszhoz nyúlt; az orszlán azonban nem értette a tréfát s gazdájának sem engedte át lakonáját. Donald nem tágtott s az orszlán felbőszülve, retentő ordítás közt az állatselidítő mellébe vágta körmet s letiporta. Segélyre jöttek, de nem használt, a felbőszült állat marcangolni kezdte gazdáját. Leirhatna a hatás, melyet e vérfagyalló jelenet előidézett. A nők elájultak, a gyermekek kiabáltak, s általános lett a rémült felindulás. Donald most végerő-feszítéssel felkapaszkodott, a vadállat szemé közé nézett s azidil hangon így szót: „Red, mit csinász? Legjobb barátodat meg akarod ölni?” — Az orszlán, mintha megértette volna e szavakat, elereszté gazdáját, lesütötte szemeit s megszegyvenyelt félrekullogott, majd előlépszott és kérelmő nyászörzések közt nyalta gazdja kezét s lábát.

— **Merész hercegnők.** Arabiában őrségi szokás, hogy azon asszonyok, kiketől a természet az anyai örömeket megtagadta, Medinába zárandóknak Fatimének, a prófeta leányának sirjához. A dafari szultán mult augusztusban három nejét Medinába küldötte; ezek rabszolgáikkal együtt férfi ruhába voltak öltözve, s nyakig fölfegyverezve. A három hercegnő utra mert indult, pedig tudvalevőleg a rabló beduinoktól a legnagyobb veszélyvel jár a Medinába való áradóklás.

Uzleti tudósítás.

Baján, 1879. october 25-én.

Baza 13.80 zab 6.10 hab 9.50 árpa 6.25 rozs 9.20 köles 4.60 kukorica 6.60.

Az árak 100 kilogr. után.

Az első es. kir.

DUNAGÓZHAJÓZÁSI TÁRSULAT

postás és személyszállító hajóknak

MENETRENDJE.

Postahajómenetek:

Bajáról Budapestre: kedden, szordán, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap pont reggeli 4 órakor.

Bajáról Mohácsra: vasárnap, hétfőn, kedden, szordán, pénteken és szombaton reggel 6 órakor.

Bajáról Orsova-Galatzig: hétfőn, szordán és szombaton reggeli 6 órakor. Személyszállítóhajómenetek:

Bajáról Budapestre: napoként d. u. 5 órakor,

Bajáról Mohácsra: esti 8

Felölös szerkesztő:

DR. BARTSCH SAMU.

Házeldadás.

Néhal Trischler Mátvás örökösének megbizásából ezennel közhírré tétetik, miszerint a következő két lakház:

I. Zombor belvárosában a basa-utcában a piac közepében tekvő néh. Trischler Mátvás-fele 595¹/₂ □ ölnyi területen épült 178. számú 9 szobát, 1. konyhát, éléskamrát, 1 nagy mosó konyhát, az udvarban egy nagy magtárt, két nagy kocsiszint és egy nagy istállót, 12 öles kukorica görét; az utcára egy két emeletes magtárt, két nagy és egy kisebb pinczét magában foglaló első osztályú anyagból épült, teljesen jókarban levő lakház; — és

II. Zombor Szelenesc külvárosában 294 □ öl beltelen 79. szám alatt fekvő, 6 szoba, egy előszoba, az udvari épületben két szoba, pincze, istálló és faszinób álló, két egészen elkülönített lakásra osztott lakház; — szabad kézből eladó.

Venni szándékozik az eladás feltételeiről alóirt hivatalos helyiségekben nyerhetnek bővebb értesítést.

Zomborban, 1879. évi okt. hó 8-án.

Dr. Alföldy Gedeon

kir. közjegyző.

A bácskai közönség

szíves figyelmébe.

Bácskai ipar.

Ajánlom saját készítményű

Vajkésítő gépemet, mely igen rövid idő alatt készíti vaját. —

Ára 10 és 15 ft.

Kávő- és fűszerdarálómat, vasból, aczélkövel. Ára 10 és 15 ft.

Mákkőrő, ára 10 és 15 ft.

Továbbá:

Kukoricoza-morzsolók, 30, 40, 50 ftért.

Melegen ajánlhatom

Erős, kovácsolt, szabályozható csavarral és tisztító késsel ellátott

Vasekémeket, árak 12 és 15 ft.

Fogasborona, három- és négyaszgű, erős, 10, 15 és 20 ft.

Trieur, konkoly- és búkköny-választó, rosta stb. készleiben.

Gépeket kezesség mellett kijavítok.

Becsés megkereséseket kérem a következők cím alatt intézni:

RÁCZ VILMOS

gazdasági gépműhelye és raktára

SZABADKÁN,

a promenade mellett, saját ház.

Értesítés.

Földméréseket, úrbérendezéseket

továbbá

száraz- és vízi építéseket

teljesít

Rosenberg Manó

mérnök irodája (a m. k. posta mellett Baján.)

Meghívás.

A bajai takarékpénztár hitel egylet tagjai az 1879. évi november hó 1-ő napján délután 3 órakor a bajai takarékpénztári helyiségben tartandó

rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívhatnak.

Baja, 1879. oct. hóban.

A bajai takarékpénztári hitelegylet

IGAZGATÓSÁGA.

JOHANN HOFF'sche

allein echte und erste

Brust-MalzexTRACT-Bonbons.

Die Johann Hoff'schen Brust-MalzexTRACT-Bonbons sind bei entkräftendem Husten äusserst wohlthätig, sie lösen den Schleim und machen eine schwer athmende Brust frei.

**MalzexTRACT-
Gesundheitsbier,**
Heilung und Stärkung.

**Concentrirtes
MalzexTRACT,**
zur Lungenleide.

Vom nahen Tode gerettet

habe ich mit dem HOFF'schen MalzexTRACT einen noch nicht 40jährigen Lungenschichtigen, den ich in ärztliche Behandlung übernommen hatte. Schon war eine Lungenverödung vorge-schritten, ebenso eine schmerzliche Leberverhärtung. Oft wiederholter Bluthusten und Eiterauswurf in so geschwächtem, abge-zehrtem, fieberischem Zustande, dass man sein baldiges Ende erwarten musste. Nachdem ich die Lungen-Congestionen gehoben hatte, verordnete ich ihm HOFF'sches MalzexTRACT. Nach dem Genuss der zehnten Flasche trat eine günstige Wendung der Krankheit ein und nach der 25. Flasche hörte die Brustbeklammung auf. Ich liess ihn nun auch die HOFF'sche Malz-Chocolade trinken; sie stärkte ihn sichtlich und jetzt ist er Reconvalescent. Dr. Georg Mathias Sporer, k. k. Generalmajor in Abbazia.

Bei Magenbeschwerden,

Verdauungsmangel, Unterleibsbeschwerden, Hämorrhoiden ist das Malzextrakt-Gesundheitsbier, auch die Malz-Chocolade, das allgemein verordnete Heilmittel; bei Husten, Heiserkeit und Halstleiden wirken die Brustsalzbonbons vorzüglich. Bei allem Brustleiden das concentrirte MalzexTRACT. — „Ich habe,“ schreibt Herr Rechnungsführer Pimpfinger in Schwenwer, „seit Gebrauch Ihres Malzextracts den Magenkrampf nicht mehr wieder gehabt. Ihre Malzbonbons vertragen mir den Husten, der Schlaf ist fort und ich athme wieder frei.“

An die kaiserliche und königliche Hof-Malzpräparaten-Fabrik und Brauerei von JOHANN HOFF in Berlin, Neue Wilhelmstrasse 1. Für die kaiserlichen österreichischen Staaten Haupt-Fabrik-Geschäft, Wien, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8.

**Malz-Chocolade
zur Kräftigung,**
bester Caffee ersatz.

**Brust-Malzbon-
bons gegen Husten,
schleimlösend.**

Haupt-Depot für Baja bei Herrn STEFAN NICHITSCH.